

van het determineeren zullen getroosten, maar slechts een mooi portret van hun lievelingen wenschen. 195 Afbeeldingen.

Nog altijd had ik beloofd even terug te komen op een paar werken die geïllustreerd zijn door Thornburn. Een boek dat onder ieders bereik valt is, het uit 4 deeltjes bestaande »*Familiar wild Birds*» by Swaysland. Elk deeltje heeft 40 gekleurde platen, en behandelt even zoovele soorten, terwijl in *elk* hoofdstuk nog zwarte plaatjes voorkomen van de beschreven soort. Nu zijn niet *alle* gekleurde platen van Thornburn en die zijn dan meestal van Turck, e. a. Deze laatstbedoelde zijn afschuwelijk, maar toch worden we zóó bekoord door de prachtige illustraties van Thornburn, die toch  $\frac{7}{8}$  van het werk heeft geïllustreerd, dat we ons daarover maar niet boos zullen maken. De zwarte plaatjes zijn meestal óók van Thornburn en die zijn eveneens gewoonweg schitterend. Daar ieder deeltje slechts *f* 2 kost (en apart te krijgen is) is de reproductie wel eens schuld aan een onzuivere kleur hier en daar, en bevinden er zich tusschen de kleuren hier en daar roode vlekjes, maar dáárom deed ik bij den uitgever (Cassell & Co. London) de vraag of er geen luxe-editie bestond. Ik kreeg ten antwoord dat die wel bestaan had, voor *f* 8 het deel, maar uitverkocht was. Tot nu toe probeer ik tevergeefs, dit boek antiquarisch te krijgen; wat zullen *die* platen schilderstukjes zijn om van te smullen! Maar toch zijn deze het ook al, want wat heeft dat te maken met ons idee over het kunnen van dezen schilder. Uit de vele schitterende *levens*studies die men hier vindt, noem ik b.v. in deel II eens de keep, de tureluur, de sprinkhaanrietzanger, de buizerd, in deel I de scholtekster, de zwartkopmees (let eens op dat glunderende oogje naar de hooiwagen) de tortel, de rotsduif... en, ja, zoo zou ik ze eigenlijk allemaal willen noemen, behalve heele enkele, die minder zijn, b.v. hoeksche tjif-tjaf. En waar de kleuren eens minder gelukt zijn, zooals b.v. bij de zwarte roodstaart, daar zijn de vormen, de houding, de veeren, de uitdrukking toch zóó meesterlijk, dat we de kleurenfouten bijna niet meer zien. Welk een levensglans en warmte en veerendonzigheid en teerheid ligt er in deze vogels; ze *leven* en wel in onopgemerkten staat. Leg eens b.v. de zwartkopmees naast de zwartkopmeezen van Kleinschmidt uit den nieuwen Naumann en kijk eens naar het reusachtige verschil!

De illustraties in 't zwart zijn eveneens juweeltjes; het zijn familietafereeltjes of levenssituaties, zooals we ze zelden in boeken geteekend zien. Wat zijn de lijnen zuiver en goed overdacht! Voor beginners zij hier opgemerkt, dat indien ze niet genoeg schildersoog mogen hebben om én bij de zwarte én bij de gekleurde illustraties terstond te zien of zij van Thornburn zijn of niet, en indien ze nog niet genoeg van Thornburn hebben gezien om zelfs te weten, dat het wel van hem is, al staan er geen duidelijke initialen onder, ze op de onderteekening der platen en plaatjes goed moeten letten, want soms onderteekent Thornburn voluit, en ook wel met zijn voorletters A. T. alleen of slechts een simpele T.; héél gemakkelijk te verwisselen met de T. of de E. T. van Turck, die ook wel eens voluit onderteekent. Doch voor kenners, hoef ik zulks niet te zeggen; die zien het met één oogglimp.

Thornburn illustreerde ook het door mij zeer gewaardeerde werk van Trevor-Battye »*Lord Lilford on Birds*» Hutchinson & Co. 1903 (tevens hierin een portret van Lilford).

Bij de redactie van London News zijn geïllustreerde boekjes te krijgen als prospectus over een serie van platen (in duurdere en goedkoopere afdrucken) van Thornburn over jachtbare vogels; enkele daarvan stonden vroeger in bovengenoemd tijdschrift zelf, en een stuk of 12 zijn er ook in lichtdruk als »Ansichten» te krijgen bij de redactie.

Ik had U nog willen vertellen over een zéér mooie reeks systematische werken over het hééle dierenrijk, in 10 dikke deelen, n.l. »*The Cambridge Natural History*», doch dit de volgende maal.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

*Nestkastjes.* — Begin April ontving ik van de firma Immink en Van Tongeren een bezending nestkastjes ter inzage. Hoewel 't wat laat in den tijd was, hingen we ze toch maar op, en wel den veertienden April, en tot onze groote vreugde werd er den volgende dag reeds één in gebruik genomen door een koolmeezenpaar.

Deze Arnheemsche firma heeft aan de bekende Berlepsch-kastjes verschillende vernuftige verbeteringen aangebracht en ook zeer origineele nieuwe modellen geconstrueerd. Ook brengen zij zeer practische voederhokjes en drinkbakken in den handel. Wij raden ieder, die in zijn tuin, klein of groot, wat doen wil voor de vogels, ten zeerste aan zich in verbinding te stellen met de firma Immink en Van Tongeren, Arnhem.

JAC. P. TH.

*Johanneskever.* — In verband met uw verzoek om opgave van vindplaatsen van de Johanneskever kan ik u meedeelen, dat die meermalen door mij is opgemerkt te Midwoud (bij Hoorn). Oud-Karspel.

W. VIS Jz.